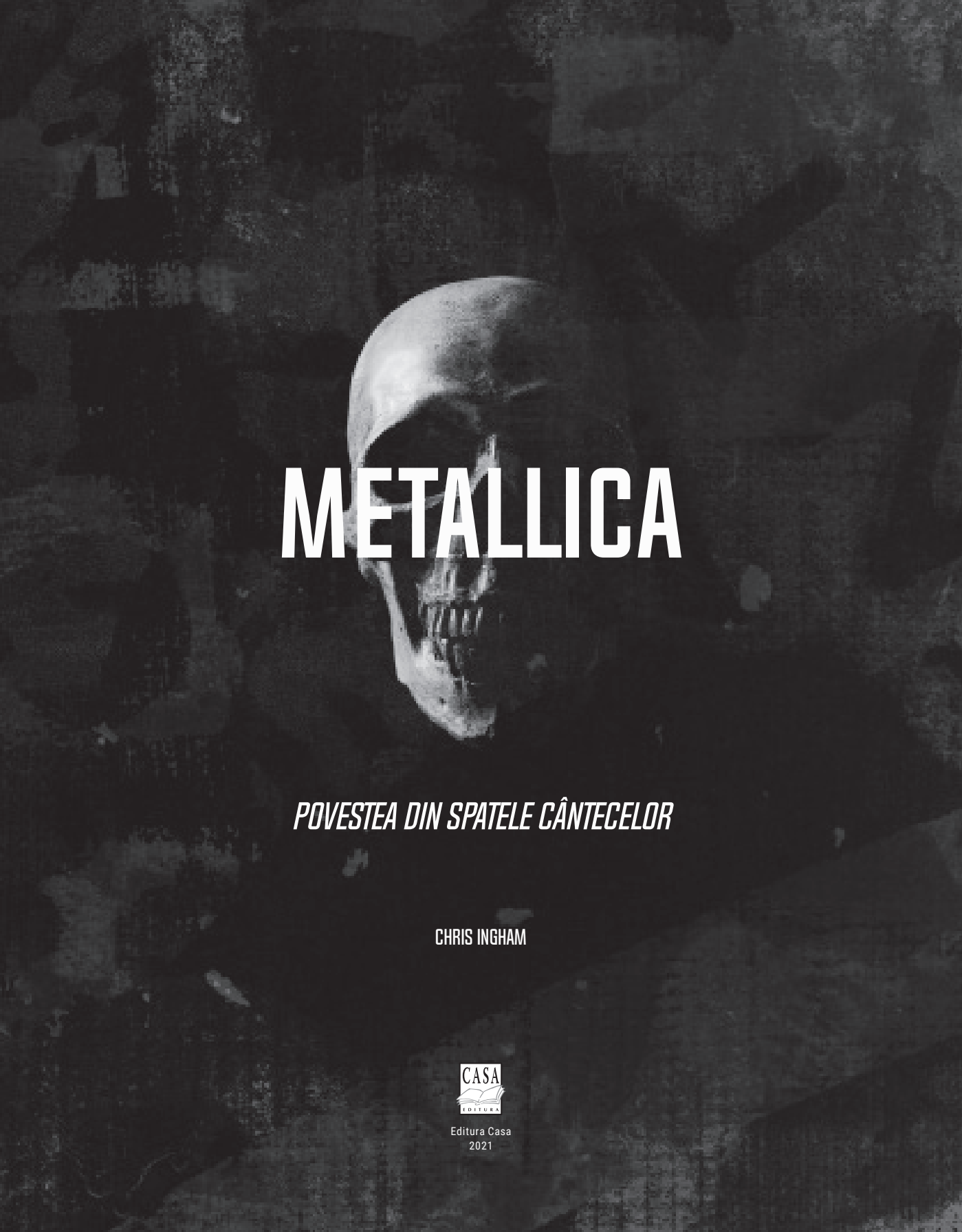

METALLICA

POVESTEA DIN SPATELE CÂNTECELOR

CHRIS INGHAM

Editura Casa
2021

SUMAR

INTRODUCERE	6
INFLUENȚE	8
CONSTITUIRE	20

KILL 'EM ALL	34
1983	

RIDE THE LIGHTNING	50
1984	

MASTER OF PUPPETS	64
1986	

METALLICA	96
1991	

LOAD / RELOAD	120
1996 / 1997	

ST. ANGER	152
2003	

DEATH MAGNETIC	168
2008	

HARDWIRED... TO SELF-DESTRUCT	184
2016	

CRONOLOGIE	200
DISCOGRAFIE SELECTIVĂ	202
INDEX	206
SURSE IMAGINI	208

INTRODUCERE

„Chiar dacă ai versurile lui James sub nas, mari cât casa,
mai există acolo un întreg univers de alte înțelesuri.
Aceasta e trăsătura cea mai valoroasă a liricii sale”.

LARS ULRICH, 1991

Când, într-un târziu, se va fi scris biblia muzicii heavy metal, pentru fotoliul de orchestră se vor lupta multe nume. Dintre acestea însă, doar unul singur are statura unui colos – Metallica.

Birth. School. Metallica. Death scrie pe unul dintre modelele de tricouri cu logo-ul formației. Și nu e nicio exagerare, pentru că – așa cum bine știi – după ce morbul Metallica și-a vârat caninii în sufletul tău muzical, nu mai e cale de întoarcere.

Ce anume face ca o piesă Metallica să fie atât de specială pentru milioane de oameni? Este o întrebare care încă nu a avut parte de un răspuns mulțumitor. Poate e vorba de forța impresionantă a acestor cântece. Sau poate că odată, în istoria ta personală, te-ai contaminat cu furia anti-sistem devastatoare a acestei trupe. Poate că te-ai numărat printre nenumărații fani fascinați de magnificul *Black Album*, iar de-atunci ai rămas ascultător habotnic.

De-a lungul carierei lor, care acoperă decenii, și cu toate numeroasele modificări pe care le-a înregistrat muzica acestora, un lucru a rămas constant în lumea Metallica, și anume energia lui James Hetfield. Contribuția sa în această trupă depășește cu mult rolul de vocalist, chitarist și frontman. Fiind singurul autor de versuri al formației, James a îmbrăcat și hlamida păzitorului focului Metallica – numai el își împinge gândurile sub ochii unui public însumând milioane, să le vadă și să le judece. Ne înfigem pumnul în aer după frazarea lui Lars, ne smucim trupul pe linia riff-urilor agresive ale lui James și Kirk, dar poezia lui James rămâne sursa la care rămânem conectați în permanență, fiecare din noi. Când fanii intonează versurile din *The God That Failed*, cunoscătorii hardcore știu că e vorba de o piesă despre moartea mamei lui James.

A compune libretul oricărei trupe e treabă grea, dar să fii poetul unei trupe de anvergura Metallica – pentru asta îți trebuie într-adevăr vână.

Până peste poate.

Chris Ingham

DREAPTA: James Hetfield: ochii aceștia care te privesc de la distanțe kilometrice trădează ani lungi de furtuni interioare.

INFLUENȚE

NWOBHM

„Am fost cu adevărat obsedat de New Wave of British Heavy Metal.”

LARS ULRICH, SEPTEMBRIE 1988

La începutul anilor '80, tânărul Lars Ulrich făcea fixație pe un nou gen de muzică heavy. Punk-ul dominase scena muzicală britanică spre sfârșitul anilor '70, când, în mentalul iubitorilor de muzică mai tineri, trupe precum Sex Pistols, The Damned și The Clash le-au luat locul pontifilor epocii, Deep Purple, Black Sabbath și Led Zeppelin. Vechea gardă se situase în prim-planul muzicii contemporane, dar acum piesele lor extinse, de câte 20 de minute, erau considerate o formă de narcisism, gonflate peste măsură și lipsite de priză la real. În presa de specialitate, punk-ul a măturat vechile figuri ale rock-ului și a frânat avântul muzicii disco, lăsând însă lățime de bandă sonorităților mai frecventabile ale genului New Wave. În jurul lui 1980, trupe precum The Jam, Blondie și The Undertones ajungeau frecvent în zona superioară a clasamentelor muzicale britanice.

În ceea ce privește heavy metal-ul, acesta era încă un produs consumat cu precădere de clasa muncitoare și, chiar dacă greii încă mai atrăgeau un număr respectabil de spectatori, pe stadioane și săli de spectacole, aceștia cântau pentru un public deja convertit la ideologia lor muzicală. Evoluția reală a acestui segment se petrecea în zone underground. Trupele mai agresive – cum erau Judas Priest, Scorpions, OZN și Motörhead, axate pe chitară – au fost vectori de forță ai genului, dar schimbările reale se petreceau în pub-urile și cluburile orașelor britanice care erau frecventate de tineri proveniți din familii mai puțin avute.

Atrăși de viteza și intensitatea muzicii punk, dar – spre deosebire de fărtații cu piercing-uri în nări – cu mintea receptivă și privind cu respect muzica formațiilor anterioare, acest nou eșalon de trupe cu chitare agresive a ajuns să fie băgat sub aceeași umbrelă, sub titulatura ușor prolixă de NWOBHM – New Wave Of British Heavy Metal.

Anglofilul asumat, Lars Ulrich era deja fanul unor formații ca Judas Priest sau Motörhead, aceasta din urmă remarcabilă prin lipsa oricărui compromisuri în abordarea muzicală. Lars devora știrile legate de orice formație creditată ca fiind mai rapidă sau mai puternică decât o alta dinaintea ei. Informațiile le culegea din paginile revistei *Sounds*, un săptămânal dedicat muzicii britanice. Încă la vârsta adolescenței, Lars se întâlnea frecvent cu Brian Slagel, să-și pună la un loc resursele financiare și să achiziționeze orice material de import care avea eticheta NWOBHM, expediat din magazinele de discuri specializate din Los Angeles, într-o cadență săptămânală; foarte curând, Slagel avea să devină managerul casei de discuri Metal Blade Records, extrem de influentă.

La modul general, să admitem că NWOBHM și-ar putea adjuca gloria discutabilă de a fi cel mai ridicol acronim pe care-l puteai născoci – dar asta numai până când afli care au fost trupele intrate sub această cupolă: Tygers of Pan Tang, Venom, Ethel The Frog, Tank, Raven, Sledgehammer, Trespass, Sweet Savage, Holocaust, Blitzkrieg, Angel Witch, Vardis și Diamond Head, ca să nu mai vorbim de cei trei lideri consacrați ai scenei – Saxon, Def Leppard și Iron Maiden. Până la urmă, doar Iron Maiden și Def Leppard vor rezista probei timpului, Maiden câpătând un statut durabil și fiind foarte respectați în cercurile heavy metal, iar Def Leppard numărându-se printre cele mai populare trupe de la sfârșitul anilor '80, chiar dacă pentru o perioadă nu foarte lungă.

PAGINA OPUSĂ: Hammett în binecunoscuta ținută de rock alternativ pe care Metallica a adoptat-o pentru albumul *Load*, în 1996. Mare atenție la țepușa de pe bărbie!

IRON MAIDEN

„Mai mult decât oricare altă trupă, Iron Maiden este cea care a deschis larg poarta heavy metal-ului în anii '80. N-a cedat niciodată, ceea ce pe noi ne-a inspirat foarte mult, ne-a învățat să rămânem fideli lucrurilor în care credem și să nu scoatem cu orice preț rahaturi, doar de dragul de a vinde sau de-a fi pe placul posturilor de radio.”

LARS DESPRE IRON MAIDEN, NOIEMBRIE 1987

Discurile lui Iron Maiden, cu muzică scrisă pentru două chitare agresive, au reprezentat o achiziție obligatorie pentru tânărul fan NWOBHM, Lars Ulrich; deja din 1980, când a apărut în peisajul din East End-ului londonez, Iron Maiden și-a făcut praf competiția britanică. Ascultând primele piese Metallica, îți poți da seama ce anume l-a atras pe Ulrich – iar mai târziu pe James Hetfield și pe Cliff Burton – la sunetul Maiden. Viteza cu care evolua fondatorul și căpitanul cuirasatului Maiden, Steve Harris, amintea de o altă figură emblematică pentru începuturile Metallica, Pete Way de la UFO, dar în mâinile lui Harris acel bas galopant era adus la un nivel și mai agresiv.

Secretul atracției Metallica față de Iron Maiden va fi ținut de faptul că, de la bun început, cei din Maiden nu s-au manifestat ca o trupă heavy metal – una printre multe altele – care se mărginește să etaleze câteva riff-uri fortoase și lipsite de imaginație, cu unicul scop de a trezi în ascultător agresivitatea elementară. Iron Maiden a însemnat întotdeauna mai mult decât riff-uri și pumni înfipti în aer. Din capul locului, Steve Harris și-a conceput trupa ca pe un teritoriu al imaginației dezlănțuite și, odată cu creșterea calității compozițiilor sale, s-a extins și sfera sonorităților agresive, dar melodice ale Maiden. După primele piese cu structură mai simplă, cum sunt *Running Free* și *Wrathchild*, au urmat aranjamente mai elaborate – dar în continuare foarte puternice – *Prodigal Son*, *Purgatory* și *Another Life*, de pildă, care au netezit calea pentru următoarea generație de copii teribili, printre care Metallica. Odată cu lansarea albumului inovator din 1982, *Number Of The Beast*, formația a creat un tipar pe care trebuie să-l aibă în vedere orice trupă metal care aspiră la cadrul de proporții urieștii al stadioanelor. Iron Maiden a crezut cu tărie că manifestările din registrul teatral aduse în concertele rock sunt ingrediente esențiale în exprimarea muzicii lor și, cu toate că în acest sens n-au rivalizat probabil cu Alice Cooper sau Kiss (alături de care au susținut un turneu european de mare succes, în 1980), au cheltuit adesea sume uriașe – dintr-un buget încă limitat – pentru achiziționarea unor sisteme de lumini costisitoare și pentru a-și perfecționa mascota legendară, celebrul strigoi Eddie the 'Ead. Metallica n-a mers atât de departe cât să-și creeze propria mascotă sau să le atribuie copertelor de albume un caracter tematic, cum a făcut-o Maiden, dar a

fost totuși suficient de influențată de trupa britanică, introducând în concertele elemente de sorginte teatrală, atunci când bugetul le-a permis. De mai mare notorietate este spectacolul pirotehnic cu o statuie a Zeiței Justiției care se face fărâme, în turneul *Damaged Justice* din 1988-1990, și explozia simulată a instalației de lumini, folosită în turneul *Load*. Ascensiunea Metallica spre vârful piramidei metal nu a fost la fel de rapidă ca a celor de la Maiden, care au plecat din East Ham și după numai trei ani au cucerit Madison Square Gardens, dar e limpede că Ulrich, fan incurabil al vitezei de interpretare și al furiei metal, a remarcat numerele teatrale de pe scenă, iar Hetfield a fost sedus de aranjamentele Maiden, tot mai complexe, mai ales de revoluționarul album *Number of The Beast*, cu timbrul clasic de heavy metal al lui Bruce Dickinson. Poreclit „Sirena antiaeriană”, vocea lui Dickinson accesa niveluri situate deasupra ritmurilor feroce ale Maiden, funcționând chiar ca o a treia chitară într-unele din jelanile pătrunzătoare din *Hallowed Be Thy Name* – categoric, predecesor al piesei clasice Metallica, *Welcome Home (Sanatorium)*, de pe *Master of Puppets*. Iar *Hallowed...* nu pare singura piesă Maiden situată în ascendența unor piese purtând sigla Metallica – ce-i drept, mai complexe și mai rapide; sau poate nu e decât o coincidență faptul că cea mai mare trupă metal din lume, la vremea respectivă, a înregistrat un album cu tematică egipteană în 1984, intitulat *Powerslave*, iar câteva luni mai târziu am văzut Metallica lansând o piesă imnică la fel de captivantă, *Creeping Death*, cu subiect egiptean.

Abordarea agresivă de la Iron Maiden, cu două chitare – asigurată inițial de Dave Murray și Dennis Stratton, până când Adrian Smith, un chitarist mai melodic, avea să-l înlocuiască pe Stratton, în 1981 – a avut o influență la fel de mare asupra sunetului Metallica. Încă de la început, Hetfield și Dave Mustaine vor susține solo-uri și riff-uri inspirate de eroii lor – Randy Rhoads, Glen Tipton Priest, KK Downing, și, desigur, Murray și Smith de la Maiden. Cu toate acestea, în momentul în care l-au coopatat pe Kirk Hammett, toate ecluzele s-au deschis. Alături de confrății săi de chitară thrash, Kerry King și Jeff Hanneman de la Slayer, acest wunderkind al chitarei, instruit sub mâna legendarului Joe Satriani din Bay Area, va retrasa limitele a ceea ce însemna în anii '80 un solo metal.

THE MISFITS

The Misfits au ieșit din catacombele unui colegiu din New York, la sfârșitul anilor '70. Conduc de enigmaticul Glenn Danzig, frontman-ul trupei era o apariție foarte stranie pe scenă, cu un aer de personaj fabricat în studiourile Hammer, desprins parcă dintr-un film horror de serie B, cu bicepsii lucrați. Primele formule au fost volatile, formația și-a schimbat componența cu fiecare single pe care l-a scotea, dar i-a avut de fiecare dată pe Danzig la voce și pe Jerry Only la bas. Fratele mai mic al lui Only, Doyle, avea să intre și el în formula stabilă, ca al treilea membru, la chitară, la începutul anilor '80.

SUS: Acest chip al lui Hetfield, amintind de personajul Leul cel Fricos, al lui Frank Baum, s-a consacrat în perioada lansării *Black Album*, care a trimis unde de șoc în tot mapamondul.

Din punct de vedere muzical, The Misfits s-au concentrat pe riff-uri explozive, amintind de vuietul de drujbe, pe trei acorduri, rareori mai lungi de două minute.

Pentru ca o frază muzicală să devină o mantra Misfits, aceasta trebuia să fie simplă, întunecată, puternică și cu catch. Din punct de vedere liric, însă, Misfits făceau figură singulară: groază și sânge, cât mai mult sânge – nimic mai mult. Filmele horror din anii '50 au furnizat o minunată materie primă pentru mintea lui Danzig, obsedată de chestii ieftine de acest gen – *Return of the Fly*, *The Horror Business*, *50 Eyes*, *I Turned Into A Martian*

și *Teenagers From Mars* sunt doar câteva dintre titlurile cam inepte de piese care au reușit să se strecoare în istoria culturii pop.

Misfits erau destul de inofensivi și-i atrăgeau mai ales pe hăbăucii punk rock din America urbană. A nu se înțelege însă că Danzig și strigoii săi spăimoși n-au scandalizat scena publică – materialul de inspirație pentru *Bullet*, foarte ambiguu din punct de vedere moral (conținând filmul asasinării președintelui Kennedy și pe Jackie O într-o felație) sau *Last Caress*, cel mai agreat cover al Metallica după Misfits, cu versuri reprobabile (*I got something to say, I killed your baby today / raped your mother today, It doesn't matter much to me as long as it's dead / she's spread*), i-a făcut pe mulți părinți să le poruncească odraslelor, aflate la vârsta adolescenței, să elimine discurile Misfits din colecția de discuri de pe raft.

Rămâne o taină ce anume vor fi găsit la Misfits cei din Metallica. Fără îndoială că au fost atrași de energia abordării shock rock și de ținuta punk, iar decizia lor de mai târziu de a face un cover după *The Wait* de la Killing Joke, trupă de Brit punk, și – încă mai elocvent – după clasicul *So What?*, o piesă cu un mesaj prin excelență anti-social, din repertoriul Anti-Nowhere League (*I've fucked a pig / I've fucked a goat / You boring little cunt!*), sunt indicii clare că Metallica erau chitiți să deranjeze sistemul.

Și totuși, membrii Metallica erau – fără excepție – dedicați metal, așa că răspunsul la întrebarea de ce The Misfits a devenit obsesie poate să aibă legătură cu paleta mai largă de gusturi a basistului Cliff Burton. Deși cel mai vârstnic membru al Metallica (având un an mai mult), Burton a jucat printre ceilalți rolul de frate mai mare și aproape sigur a cunoscut foarte bine colecția de discuri, foarte diversificată, a fratelui său, ceva mai în vârstă ca el.

Neavând câtuși de puțin spirit de turmă, Burton a fost foarte atins de un single al trupei Necros și s-a extaziat când a auzit o înregistrare piratată de la Deep Purple, greu de găsit, cu un solo de bas de 20 de minute. La vârsta adolescenței, viitorii Metallica colecționau discuri de import cu muzică metal europeană și aveau nevoie de acel fior al descoperirii noutăților, atât de specific fanilor hardcore. În cele din urmă, vocalizele „malefice”, în stil Elvis, ale lui Danzig au ajuns să sune mai degrabă a kitsch decât a amenințare, iar conștientizarea acestui fapt l-a făcut pe temperamentalul lider al The Misfits să dizolve trupa în '83, pentru a urma o direcție diferită, mai apropiată de filmele genului slasher, printr-un nou proiect, Samhain. După patru ani în care au scos trei albume, Danzig va trece la o carieră solo, înregistrând câteva piese destul de modeste, având un sound specific – un bike rock tenebros, cu nuanțe de blues – și a cântat alături de Metallica în turneul de mare succes al acesteia, Blind Justice, în Europa, la sfârșitul anului 1988.

PAGINA OPUSĂ: După ședințe de terapie și după *Death Magnetic*, dar în continuare în top: un Hetfield flancat de inequizabilul basist, Robert Trujillo.

DIAMOND HEAD

„Și acum mă mai inspiră muzica lor”.

LARS ULRICH, VORBIND DESPRE DIAMOND HEAD, ÎN NOIEMBRIE 1987

O altă influență majoră asupra Metallica au avut-o britanicii de la Diamond Head. La vremea lor, Metallica a realizat câteva cover-uri după piese ale acestora, de mare succes în concerte, intrate pe albume pe fața a doua, dintre care mai notabilă este *Am I Evil?*, apărută împreună cu un alt cover, *Blitzkrieg*, pe fața B a discului *Creeping Death*, sub titulatura *Garage Days Revisited* – aluzie în răspăr la vremurile de mult apuse, când o ardeau cu cover-uri în garajul lui Lars din LA. Ascultă *Seek And Destroy*, treci apoi la *Dead Reckoning* al lui Diamond Head și-ai să găsești asemănări între cele două – și nu puține!

Trupa Diamond Head s-a constituit în Stourbridge, Anglia, în 1979, fondată de către respectabilul – cel puțin printre chitariștii metal – Brian Tatler și de un tânăr vocalist, Sean Harris. Tatler – se spunea la acea vreme – n-ar fi putut scrie un riff prost nici dacă s-ar fi străduit înadins și mulți au crezut că va ajunge să rivalizeze pe acest palier chiar și cu un Tony Iommi de la Black Sabbath.

Trupa a debutat în 1981, cu un album spectaculos, intitulat *Lightning To The Nations*, urmat un an mai târziu de *Borrowed Time*; între timp, au reușit să încheie un contract profitabil cu o importantă casă de discuri americană, MCA. Cu toate acestea, cel de-al treilea album al lor, *Canterbury*, nu și-a mai găsit publicul, iar managementul defectuos al casei de discuri și faptul că au scos prea puține piese solide le va stinge curând orice ambiție de a ține pasul cu confrăii lor din NWOBHM, Iron Maiden și Def Leppard.

BACK FROM THE DEAD

În 1987, Lars Ulrich a girat realizarea unui album retrospectiv Diamond Head, o compilație intitulată *Behold the Beginning*, iar pe coperta acestuia a notat că, fără Diamond Head, n-ar fi existat nicio idee de Metallica. Fan dedicat al acestei trupe, Ulrich a avut o contribuție esențială în a-i convinge pe Diamond Head să-și modifice componența, în 1992 și, un an mai târziu, le-a asigurat un spectacol în deschiderea unui concert gigantic, având cap de afiș Metallica, la Milton Keynes, Anglia, în fața a 50.000 de spectatori. Diamond Head avea să se desființeze la scurt timp, deoarece n-au avut parte de reacția scontată din partea publicului, dar s-a regrupat din nou câțiva ani mai târziu, înregistrând al patrulea album, îndelung amânat, *Death and Progress*, cu contribuția unor invitați

de talia lui Tony Iommi de la Black Sabbath și Dave Mustaine de la Megadeth. Din păcate, albumul n-a avut impact – Diamond a trebuit încă o dată să se mulțumească cu amintirea gloriei trecute și a pus pușca-n cui.

Cum se întâmplă frecvent în formațiile care au un chitarist solo de notorietate, ciocnirile egotice cu vocalistul s-au ținut lanț. Și Harris, și Tatler a mai lăsat de la el, pentru interesele trupei, dar era deja prea târziu și n-a mai contat.

PAGINA OPUSĂ: Cei trei cavaleri – Trujillo, Hetfield și Hammett (de la stânga).
SUS: Metallica la sfârșitul tumultuoșilor ani '90, cu basistul Jason Newsted (primul din stânga).